

Beslissing

van de VREG

met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende het protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (derde protocolversie)

Inhoud

I.	Inleiding	3
I.1.	Regelgevend kader	3
I.2.	Voorafgaand traject en afbakening van het voorwerp van deze beslissing.....	4
II.	Analyse en beoordeling.....	7
II.1.	Bespreking	7
II.2.	Conclusie	14
	Beschikkend gedeelte	15

I. Inleiding

I.1. Regelgevend kader

Artikel 4.2.1, §2 Energiedecreet¹ bepaalt dat de technische reglementen van de VREG – waaronder het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest van 25 juni 2021 (hierna: ‘TRDE’)² – voor het beheer, de toegang tot en de aansluiting op het net onder meer de volgende regels bevatten m.b.t. actieve afnemers en energiegemeenschappen:

2° de verplichtingen die opgelegd zijn aan producenten, evenwichtsverantwoordelijken, bevrachters, leveranciers, actieve afnemers, energiegemeenschappen van burgers, hernieuwbare-energiegemeenschappen, aanbieders van energiediensten met inbegrip van exploitanten van noodgroepen, aggregatoren, dienstverleners van flexibiliteit, afnemers, om de netbeheerder in staat te stellen zijn net zo kwaliteitsvol mogelijk te beheren, inclusief de handels- en balanceringsvereisten opgelegd aan iedere leverancier van elektriciteit of aardgas aan afnemers in het Vlaamse Gewest;

3° de regels voor de uitwisseling van gegevens tussen de beheerder van het transmissienet, de vervoeronderneming, de distributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijke vervoernet van elektriciteit, de beheerder van het gesloten distributienet, de producenten, de aardgasinvoerders, de evenwichtsverantwoordelijken, de bevrachters, de tussenpersonen, de leveranciers, de actieve afnemers, energiegemeenschappen van burgers, de hernieuwbare-energiegemeenschappen, de aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren en de afnemers en de dienstverleners van flexibiliteit;

4° de regels die opgelegd zijn aan leveranciers en netbeheerders bij klant- of leverancierswissels, contractuele wijzigingen op het toegangspunt, de opname en rechtzetting van meterstanden, energiedelen conform artikel 7.2.1, de peer-to-peerhandel van groene stroom door één actieve afnemer aan een andere afnemer conform artikel 7.2.2 en de allocatie en reconciliatie, inclusief de financiële verrekeningen tussen marktpartijen;

6° de informatieverplichtingen of voorafgaande goedkeuring of vaststelling door de VREG van de operationele regels, algemene voorwaarden, typeovereenkomsten, formulieren en procedures die gebruikt worden door de netbeheerder ten aanzien van leveranciers, actieve afnemers, energiegemeenschappen van burgers, hernieuwbare-energiegemeenschappen, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren, dienstverleners van flexibiliteit en afnemers;

18° de gegevens die worden gemeten, berekend, bezorgd en beheerd, en ook de methodieken om energiehoeveelheden voor de allocatie, reconciliatie en facturatie te berekenen, en de aanpassingen aan die berekeningen, die gepaard gaan met de activiteiten van actieve afnemers, energiegemeenschappen van burgers en hernieuwbare-energiegemeenschappen.

Activiteiten die door actieve afnemers en de vennoten of leden van energiegemeenschappen van burgers en hernieuwbare-energiegemeenschappen kunnen worden ondernomen, betreffen “energiedelen” en “peer-to-peerhandel van groene stroom”.

¹ Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid.

² Goedgekeurd door de VREG bij beslissing met referentie BESL-2021-34, raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2021-34.

In het Energiedecreet worden deze activiteiten en hun materiële en personele toepassingsgebied afgebakend, in hoofdzaak in de artikelen 7.2.1 en 7.2.2 Energiedecreet.³

Tevens bevat het Energiedecreet delegaties aan de Vlaamse Regering om bij besluit de timing en fasering voor het operationaliseren van energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom vast te leggen.⁴ Het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 3 december 2021 voorziet in de inwerkingtreding van de artikelen 61 en 62 van het EMD-decreet, die art. 7.2.1 resp. art. 7.2.2 invoegen in het Energiedecreet, op datum van 1 januari 2022.⁵

In het TRDE heeft de VREG nadere regels vastgelegd aangaande de marktprocessen voor energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom, in een nieuwe afdeling 8 van hoofdstuk III van de Marktcode (titel IV TRDE).

Art. 4.3.64, §1 TRDE bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de toegangshouders, de partijen die conform art. 7.2.1, §1 Energiedecreet aan energiedelen doen, de actieve afnemers die conform art. 7.2.2, §2 Energiedecreet aan peer-to-peerhandel van groene stroom doen, en de derde partijen die in het kader van de voormelde activiteiten worden gemandateerd, communiceren volgens een protocol. Art. 4.3.64, §2 TRDE bepaalt vervolgens welke onderwerpen in het protocol worden geregeld; conform art. 4.3.65 TRDE worden aan dat protocol verder enkele randvoorwaarden gesteld.

De totstandkoming en wijziging van het protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom worden geregeld in art. 4.3.64, §3 e.v. TRDE. Dit gebeurt volgens een door de elektriciteitsdistributienetbeheerders vastgelegde consultatieprocedure, die door de VREG reeds werd goedgekeurd (BESL-2021-51).⁶

I.2. Voorafgaand traject en afbakening van het voorwerp van deze beslissing

I.2.1. Wegvallen van initieel vooropgestelde fasering en eerste versie protocol (energiedelen in een gebouw)

De eerste versie van het protocol werd opgesteld en geconsulteerd door Fluvius System Operator cv (hierna: 'Fluvius'), handelend in naam en voor rekening van de tien Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders, en voorzorg enkel in de implementatie van één vorm van energiedelen, nl. energiedelen in een gebouw.

³ Zie voorts in het Energiedecreet ook de definitie van "energiedelen" in art. 1.1.3, punt 38°/1, art. 4.4.2, §1 (i.v.m. activiteiten actieve afnemer), en art. 4.8.4, §1 (i.v.m. activiteiten energiegemeenschap van burgers en hernieuwbare-energiegemeenschap).

⁴ Zie art. 7.2.1, §2 Energiedecreet en art. 7.2.2, §3 Energiedecreet.

⁵ Zie art. 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 december 2021 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft energiegemeenschappen, inwerkingtreding van energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer en informatieverstrekking door de leverancier aan de netgebruiker, BS 28 december 2021, 125.231.

⁶ Beslissing van de VREG van 17 augustus 2021 met betrekking tot de goedkeuring van de voorstellen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende de consultatieprocedure voor het protocol voor energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (BESL-2021-51), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2021-51.

De reden hiervoor was dat de Vlaamse Regering initieel, in haar ontwerp van uitvoeringsbesluit, een timing en fasering voor de operationalisering van energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom vooropstelde waarvan de eerste fase zou ingaan op 1 januari 2022.⁷ Die eerste fase, die zou lopen tot en met 30 juni 2022, zou enkel betrekking hebben op energiedelen in een gebouw, met bepaalde randvoorwaarden. De implementatie van peer-to-peerhandel van groene stroom en de andere vormen van energiedelen was voorzien voor navolgende fases, waarbij geleidelijk ook meer en meer randvoorwaarden – o.a. de vereiste dat alle afnemers betrokken bij energiedelen of peer-to-peerhandel dezelfde commerciële ‘restleverancier’ hebben – zouden wegvallen. Pas bij de definitieve goedkeuring van het uitvoeringsbesluit door de Vlaamse Regering op 3 december 2021 werd de timing en fasering voor het operationaliseren van energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom geschrapt. Het gevolg hiervan was dat eigenlijk alle vormen van energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom vanaf 1 januari 2022 mogelijk moesten zijn.

Onder meer gelet op het feit dat de schrapping van de initieel vooropgestelde fasering in een zeer laat stadium werd beslist door de Vlaamse regering, en Fluvius de al eerder door de VREG goedgekeurde consultatieprocedure had doorlopen, keurde de VREG de eerste versie van het protocol goed op 21 december 2021 (BESL-2021-146).⁸ Deze protocolversie trad in werking op 1 januari 2022. De VREG spoorde in zijn goedkeuringsbeslissing Fluvius aan terdege werk te maken van een herziening van het protocol, om zo snel mogelijk alle vormen van energiedelen en peer-to-peerhandel mogelijk te maken.

1.2.2. Tweede versie protocol (energiedelen in een gebouw – energiedelen tussen toegangspunten met dezelfde titularis – peer-to-peerhandel van groene stroom) en beslissingen tot oplegging van een administratieve geldboete

Fluvius doorliep opnieuw de consultatieprocedure met oog op een tweede versie van het protocol, ter vervanging van de eerste protocolversie. Naast energiedelen in een gebouw, voorzag deze tweede protocolversie bijkomend ook in de implementatie van energiedelen tussen toegangspunten met dezelfde titularis en peer-to-peer handel van groene stroom.

De VREG keurde de tweede versie van het protocol goed op 20 juni 2022 (BESL-2022-57).⁹ Deze protocolversie verving de eerste protocolversie met ingang van 1 juli 2022. De VREG moest in zijn goedkeuringsbeslissing echter vaststellen dat ook de tweede protocolversie nog steeds onvolledig was: energiedelen binnen energiegemeenschappen werd niet geïmplementeerd, en voor peer-to-peerhandel van groene stroom en de vormen van energiedelen die wél reeds geïmplementeerd werden, bleef de algemene randvoorwaarde gelden dat alle betrokkenen telkens een leveringscontract moeten hebben bij dezelfde commerciële energieleverancier.

⁷ Zie ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft energiegemeenschappen, fasering en timing van energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer en informatieverstrekking door de leverancier aan de netgebruiker (versie na eerste principiële goedkeuring op 9 juli 2021, raadpleegbaar via: <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/60E80356364ED90008000A18>; versie na tweede principiële goedkeuring op 17 september 2021, raadpleegbaar via: <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/6142E718364ED900080001DE>).

⁸ Beslissing van de VREG met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende het protocol inzake energiedelen in een gebouw (BESL-2021-146), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2021-146.

⁹ Beslissing van de VREG met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende het protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (tweede protocolversie) (BESL-2022-57), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2022-57.

Eerder had de VREG omwille van deze onvolledige implementatie al een handhavingstraject opgestart ten aanzien van de tien Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders waarvoor Fluvius als werkmaatschappij optreedt. Dit handhavingstraject resulteerde op 6 juli 2022 in beslissingen van de VREG tot oplegging van een administratieve geldboete aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders, gelet op het feit dat zij peer-to-peerhandel van groene stroom en de verschillende vormen van energiedelen niet volledig implementeerden, in de zin dat op één toegangspunt niet één vorm van energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom mogelijk was zonder verdere randvoorwaarden. Krachtens deze beslissingen zal de administratieve geldboete aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders worden opgelegd met ingang van 1 februari 2023, per kalenderdag dat de niet-naleving vanaf dan nog blijft voortbestaan.¹⁰

1.2.3. Voorstel van derde versie protocol (energiedelen in een gebouw – energiedelen tussen toegangspunten met dezelfde titularis – energiedelen binnen een energiegemeenschap – peer-to-peerhandel van groene stroom)

Fluvius stelde inmiddels een nieuw, aangevuld voorstel van derde protocolversie op, ter vervanging van de tweede protocolversie. Naast energiedelen in een gebouw, energiedelen tussen toegangspunten met dezelfde titularis en peer-to-peer handel van groene stroom, wordt hiermee ook energiedelen binnen een energiegemeenschap – hetzij een energiegemeenschap van burgers,¹¹ hetzij een hernieuwbare-energiegemeenschap¹² – mogelijk gemaakt.

Fluvius organiseerde met betrekking tot dit nieuwe, aangevulde voorstel van protocol stakeholderoverlegmomenten en een schriftelijke consultatie van alle belanghebbenden. Dit conform de eerder door de VREG goedgekeurde consultatieprocedure (BESL-2021-51) die van toepassing blijft bij wijzigingen van het protocol voor energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom.¹³ Er vonden stakeholderoverlegmomenten plaats op 20 april 2022 en 30 juni 2022, en vervolgens een publieke consultatie vanaf 5 augustus 2022 tot en met 16 september 2022. Voor meer informatie over dit traject wordt verwezen naar de consultatiewebsite van Fluvius.¹⁴

Fluvius diende het nieuwe, aangevulde voorstel van protocol per digitale brief van 12 oktober 2022 in bij de VREG, met het verzoek om dit voorstel formeel goed te keuren. De VREG analyseerde dit voorstel en lichtte zijn opmerkingen hieromtrent toe aan Fluvius tijdens twee vergaderingen, op 14 oktober 2022 en op 23 november 2022, waarna de VREG zijn opmerkingen ook schriftelijk overmaakte aan Fluvius. De opmerkingen van de VREG leidden tot beperkte aanpassingen van het protocol. Per digitale brief van 30 november 2022 ontving de VREG vanwege Fluvius een nieuw verzoek om haar voorstel van protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom, met daarin de beperkte aanpassingen opgenomen, formeel goed te keuren. Na een laatste, zeer beperkte aanpassing van het voorstel van protocol, maakte Fluvius per e-mail van 7 december de definitieve versie ervan over aan de VREG. Dit op 7 december 2022 ingediende voorstel van protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom vormt, als **ter goedkeuring voorliggend voorstel**, het voorwerp van deze beslissing.

¹⁰ Beslissingen van de VREG m.b.t. de oplegging van een administratieve geldboete, conform artikel 13.3.2 Energiedecreet, aan de opdrachthoudende verenigingen FLUVIUS ANTWERPEN, FLUVIUS LIMBURG, FLUVIUS WEST, GASELWEST, IMEWO, INTERGEM, IVEKA, IVERLEK, PBE en SIBELGAS wegens de niet-naleving van de artikelen 7.2.1, §1 en 7.2.2, §2 Energiedecreet evenals de artikelen 4.3.64 en 4.3.65 TRDE (BESL-2022-71 t.e.m. BESL-2022-80), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/documenten-databank?text=artikelen+7.2.1%2C+%S1+en+7.2.2%2C+%S2+Energiedecreet+evenals+de+artikelen+4.3.64+en+4.3.65+TRDE&document_type=3&day=07&month=07&year=2022&number=&theme=All&subthema=992&free_year=

¹¹ Zie definitie in art. 1.1.3, 40°/1/1 Energiedecreet, met verwijzing naar nadere regels in art. 4.8.1 Energiedecreet.

¹² Zie definitie in art. 1.1.3, 65°/1 Energiedecreet, met verwijzing naar nadere regels in art. 4.8.2 Energiedecreet.

¹³ Zie art. 4.3.64, §7 TRDE en de uiteenzetting onder hoofding 2.1 van de vermelde BESL-2021-51.

¹⁴ <https://partner.fluvius.be/nl/thema/openbare-raadplegingen/protocol-energiedelen-versie-3>.

II. Analyse en beoordeling

II.1. Bespreking

In geval van een goedkeuringsbevoegdheid gaat de goedkeurende overheid na of de goed te keuren akte overeenstemt met de regelgeving.

Meer concreet houdt de beoordeling door de VREG van het ter goedkeuring voorliggend voorstel in dit geval in essentie een toetsing van dit voorstel aan de volgende bepalingen van het TRDE in:

- art. 4.3.64, §2 TRDE: regelt het ter goedkeuring voorliggend voorstel de in deze bepaling **minimaal voorgeschreven onderwerpen?** (zie onder hoofding II.1.1)
- art. 4.3.65 TRDE: respecteert het ter goedkeuring voorliggend voorstel de in deze bepaling opgenomen **randvoorwaarden?** (zie onder hoofding II.1.2)

Daarnaast dient de VREG er uiteraard over te waken dat het ter goedkeuring voorliggende voorstel niet in strijd is met hogere regelgeving, waaronder het Energiedecreet. In dit verband gaat de VREG meer specifiek na of dit al dan niet het geval is voor wat betreft de ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’, zoals dit wordt voorzien in het ter goedkeuring voorliggende voorstel (zie onder hoofding II.1.3).

II.1.1. Minimaal voorgeschreven onderwerpen

Art. 4.3.64, §2 TRDE lijst de onderwerpen op die ten minste in het protocol geregeld moeten worden:

- 1° de identificatie van de allocatiepunten die betrokken zijn bij energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom, en de wijzigingen daarin;*
- 2° de registratie van de gemandateerde derde partij bij energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom, op de allocatiepunten bedoeld onder 1°, en de wijzigingen daarin;*
- 3° de notificatie van de registratie of de wijzigingen, vermeld onder 2°, aan de toegangshouders op de betrokken allocatiepunten, en aan de geïmpacteerde evenwichtsverantwoordelijken of dienstverleners van flexibiliteit;*
- 4° de vastlegging en de toepassing van de verdeelsleutels waarmee de injectie, beschikbaar voor energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom, wordt verdeeld over één of meerdere afnemers, en de wijzigingen daarin;*
- 5° de uitwisseling van meetgegevens die gepaard gaan met energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom met de gemandateerde derde partij en de toegangshouders en, indien van toepassing, met de dienstverleners van flexibiliteit, en, indien de allocatie wordt aangepast met dit protocol, met de evenwichtsverantwoordelijken;*
- 6° de eventuele vastlegging van de aanpassingen aan de methodiek van allocatie en reconciliatie, volgend uit energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom;*
- 7° de eventuele aanpassingen in de allocatie- en reconciliatiegegevens van de toegangshouders en hun evenwichtsverantwoordelijken, en, indien zij zelf betrokken zijn in de allocatie of reconciliatie, communicatie over de allocatie en reconciliatie met de gemandateerde partij(en);*
- 8° de foutmeldingsprocedure, indien in de gegevens uitgewisseld volgens punten 1° t.e.m. 7° door één van de betrokken partijen fouten worden vastgesteld, die na controle leidt tot een snelle aanpassing.*

In de tabel onder hoofding 6 van het ter goedkeuring voorliggend voorstel wordt op overzichtelijke wijze verduidelijkt hoe het protocol ingaat op elk van de acht hierboven opgesomde onderwerpen. Uit de navolgende tekst blijkt dat het protocol de vereiste minimale inhoud bevat.

In wat volgt gaat de VREG nog in op enkele nieuwigheden t.o.v. de voorgaande protocolversie, evenals op enkele aandachtspunten.

Betreffende de verdeelsleutels (punt 4° van het hoger vermelde art. 4.3.64, §2 TRDE) stelt de VREG vast dat naast de vaste en de relatieve verdeelsleutel, die al sinds de eerste protocolversie konden worden toegepast, het ter goedkeuring voorliggende protocol een **bijkomende 'optimale' verdeelsleutel** voorziet. Deze verdeelsleutel bouwt verder op de relatieve verdeelsleutel, en streeft naar een maximale toewijzing van de beschikbare injectie door verschillende iteraties te doorlopen waarbij de verdeelsleutels pro rata worden bijgestuurd. Dit iteratief proces blijft lopen tot de volledige injectie verdeeld is over de verschillende deelnemers, of tot de netto-afname van elke deelnemer tot nul herleid werd.

Punt 6° van het hoger vermelde art 4.3.64, §2 TRDE legt op dat eventuele aanpassingen aan de methodiek van allocatie en reconciliatie, volgend uit energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom, in het protocol dienen te worden opgenomen. De VREG stelt vast dat de implementatie van energiedelen en peer-to-peerhandel in het ter goedkeuring voorliggende protocol **geen aanpassingen aan de huidige allocatiemethodiek¹⁵ noodzakelijk** maakt. Dit betekent dat alle toegangshouders nog steeds de bruto volumes (volumes niet gecorrigeerd voor gedeelde of peer-to-peer verkochte energie) krijgen toegewezen. De **methodiek van reconciliatie¹⁶ wordt op zich ook niet aangepast**.

Aangezien de algemene randvoorwaarde dat alle betrokkenen telkens een leveringscontract moeten hebben bij dezelfde commerciële energieleverancier (d.w.z. dezelfde toegangshouder hebben) **niét** meer opgenomen is in het ter goedkeuring voorliggend voorstel, is er wel noodzaak om een **apart reconciliatieproces** in te voeren. Dit reconciliatieproces zorgt voor een financiële rechtzetting van de gedeelde en peer-to-peer verkochte volumes tussen de toegangshouders onderling, waarbij:

- de toegangshouders op de deelnemende afnamepunten vergoed worden voor het volume dat zij minder kunnen factureren aan de distributienetgebruiker;
- de toegangshouders op de deelnemende injectiepunten de volumes vergoeden die worden uitgewisseld met andere distributienetgebruikers.

In de reconciliatie voor energiedelen wordt er een ex post-berekening uitgevoerd door Fluvius waarin op kwartierbasis de gedeelde volumes in kaart worden gebracht per marktcombinatie. Deze volumes worden vervolgens overgemaakt aan het reconciliatie-organisme FeReSo, die op basis van een reconciliatieprijs de verrekening tussen de marktpartijen doet. Het reconciliatieproces bestaat uit twee fasen, waarbij elke fase ruimte laat voor rechtzettingen van de door Fluvius uitgevoerde ex-post berekeningen. Het financieel *settlement* gebeurt per kwartaal.

¹⁵ Zoals goedgekeurd bij beslissing van de VREG van 15 juni 2021 “met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende de methodiek van allocatie en reconciliatie voor elektriciteit, en de wijziging van de beslissing van de VREG van 12 juni 2012 (BESL-2012-8) tot goedkeuring van het gemeenschappelijk voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en leveranciers betreffende de procedures voor allocatie en reconciliatie elektriciteit” (BESL-2021-32; raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2021-32), zoals die beslissing werd gewijzigd bij beslissing van de VREG van 18 augustus 2022 (BESL-2022-145; raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2022-145).

¹⁶ Eveneens goedgekeurd door de VREG via de in vorige voetnoot vermelde beslissingen.

De volledige procedure, alsook de modaliteiten en de voorwaarden van deze financiële reconciliatie energiedelen zijn opgenomen in een modelovereenkomst ‘financiële reconciliatie in het kader van energiedelen’ die als bijlage bij het protocol werd ingediend. De VREG neemt akte van deze modelovereenkomst, maar daar het een apart reconciliatieproces betreft en dit geen aanpassing aan de bestaande reconciliatiemethodiek vergt, valt deze overeenkomst echter als zodanig buiten de goedkeuringsbevoegdheid van de VREG, voorzien in art. 4.3.64 TRDE.

Uit de reactie van FEBEG op de consultatie die Fluvius m.b.t. het ter goedkeuring voorliggende voorstel organiseerde, blijkt dat FEBEG vragende partij is om dit apart reconciliatieproces slechts tijdelijk te voorzien, en dat er binnen afzienbare tijd een structurele oplossing dient te worden uitgewerkt, waarbij alle verrekningen met betrekking tot energiedelen en peer-to-peerhandel in de bestaande allocatie- en reconciliatieprocessen worden geïntegreerd. De VREG ondersteunt deze wens en spoort de elektriciteitsdistributienetbeheerders aan om, in samenspraak met alle belanghebbenden, een **structurele integratie van alle verrekningen in de marktprocessen** voor allocatie en reconciliatie beschreven in de UMIG (MIG6) uit te werken en te implementeren. De VREG verzoekt de elektriciteitsdistributienetbeheerders om in dat kader ook de beperking in het ter goedkeuring voorliggende voorstel, die eruit bestaat dat **grotere groepen** die aan energiedelen doen (binnen een gebouw of binnen een energiegemeenschap) worden **onderverdeeld in groepen van maximaal 100 deelnemers, weg te werken**.

De VREG neemt akte van het initiatief om via de **Synergrid ‘Product Design Group Energy Sharing’** het overleg over een structurele oplossing op te starten. De consultatieprocedure voor energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom die door de VREG werd goedgekeurd (BESL-2021-51), voorziet al in de mogelijkheid om de fase van het stakeholdersoverleg door Synergrid te laten organiseren. Zoals in de vermelde goedkeuringsbeslissing (BESL-2021-51) reeds opgemerkt, herhaalt de VREG hierbij wel de bedenking dat ook in dat geval moet worden gewaarborgd dat het stakeholdersoverleg blijft voldoen aan de vereisten gesteld in art. 4.3.64, §3 TRDE en verder blijft verlopen zoals uiteengezet in de door de VREG goedgekeurde consultatieprocedure. Daarnaast zal ook de structurele oplossing die het resultaat kan zijn van het overleg binnen de Synergrid ‘Product Design Group Energy Sharing’ uiteraard te gepasten tijde aan de VREG ter goedkeuring moeten worden voorgelegd, alsook moeten voldoen aan de vereisten opgenomen in art. 4.3.64 en art. 4.3.65 TRDE (en dan inzonderheid art. 4.3.65, §5 TRDE, voor zover het energiedelen en de peer-to-peerhandel van groene stroom wél een invloed zal hebben op de berekening van de allocatie en reconciliatie).

De VREG stelt vast dat het voorstel dat nu ter goedkeuring voorligt, **voldoet** aan art. 4.3.64, §2 TRDE.

II.1.2. Randvoorwaarden

Art. 4.3.65 TRDE bevat de randvoorwaarden waaraan het protocol, conform art. 4.3.64, §5 TRDE, moet voldoen.

Art. 4.3.65, §1 TRDE beschrijft een aantal zogenaamde “structure”-processen, die zouden moeten uitgevoerd worden binnen een maand nadat de elektriciteitsdistributienetbeheerder de volledige aanvraag voor dat proces heeft ontvangen. Het gaat concreet om:

- het starten of stopzetten van energiedelen;
- het toevoegen of verwijderen van een partij die deelneemt;
- het wisselen van groep waarin gedeeld wordt door een partij;
- het aanpassen van de verdeelsleutels die bij het energiedelen worden gehanteerd.

Het ter goedkeuring voorliggend voorstel voldoet aan deze vereiste. Onder hoofding 6.1.3 ('Wijziging van een bestaande gemeenschap') van het ter goedkeuring voorliggend voorstel wordt beschreven dat een wijziging dagelijks van start gaat om middernacht volgend op het doorvoeren van de wijziging, wat ruim minder is dan de vooropgestelde termijn van een maand.

Art. 4.3.65, §2 TRDE legt op dat de toegangshouders een bericht krijgen uiterlijk een maand na de bevestiging dat er daadwerkelijk gestart kan worden met energiedelen. Daaraan voldoet het ter goedkeuring voorliggende voorstel. Het in de tweede protocolversie voorziene maandelijks 'snapshot', dat de toegangshouder een overzicht geeft van de punten in zijn portefeuille die deelnemen aan energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom, wordt in het ter goedkeuring voorliggende voorstel uitgebreid met dagelijkse delta-berichten. Deze delta-berichten bevatten informatie over elke wijziging aan een geregistreerde groep van deelnemers aan energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom. Hierbij wordt de opstart van een groep van deelnemers aan energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom ook als een wijziging beschouwd. Indien er een wijziging optreedt, worden de toegangshouders hiervan de dag nadien op de hoogte gesteld.

Art. 4.3.65, §3 TRDE vereist dat de correctie op de meetgegevens ten gevolge van energiedelen aan de gemandateerde derde partij en de toegangshouder ter beschikking wordt gesteld binnen een redelijke termijn na het verzenden van de meetgegevens voor facturatie aan de toegangshouder. Volgens het ter goedkeuring voorliggend voorstel worden die gegevens maandelijks ter beschikking gesteld, hetgeen hoe dan ook kort na de berichten voor facturatie zal zijn.

Het tweede lid van art. 4.3.65, §3 TRDE bepaalt dat art. 4.3.46 en 4.3.47 TRDE van overeenkomstige toepassing zijn op de volgens het protocol berekende of aangepaste gegevens. Dit houdt in dat aanpassingen en correcties van de meetgegevens gemotiveerd moeten worden, en dat de toegangshouder op vraag een hogere frequentie voor het versturen van meetgegevens kan vragen.

Fluvius zal inderdaad correcties aanbrenge in de voor de verdeling aangepaste gegevens, en deze ter beschikking stellen aan de partijen. De mogelijke redenen daartoe worden in het ter goedkeuring voorliggend voorstel beschreven. De aanvraag voor een meer frequente uitwisseling van gegevens wordt niet beschreven, maar wordt op zich ook niet uitgesloten.

Art. 4.3.65, §4 TRDE vereist dat er een leidraad ter beschikking gesteld wordt van de gemandateerde partijen met een aantal minimale vereisten. Die leidraad werd effectief, als 'checklist', opgenomen onder hoofding 6.1.1 van het ter goedkeuring voorliggend voorstel.

Art. 4.3.65, §5 TRDE bevat specifieke vereisten voor het geval energiedelen een invloed heeft op de allocatie en reconciliatie. Aangezien de allocatie en de reconciliatie die de allocatievolumes op basis van werkelijk gemeten volumes rechtzet ook in de derde protocolversie niet worden aangepast, kan deze paragraaf buiten beschouwing worden gelaten.

Art. 4.3.65, §6 TRDE bepaalt ten slotte dat het protocol ook moet voorzien hoe de verdeelsleutels moeten worden aangepast na bepaalde marktscenario's, en voor de keuze van de gemandateerde derde partij. De regels in die gevallen worden inderdaad beschreven, onder hoofding 6.2 van het ter goedkeuring voorliggende voorstel.

II.1.3. Meervoudige persoon-aan-persoonverkoop

Nieuw ten opzichte van de voorgaande protocolversie is dat het ter goedkeuring voorliggende voorstel ook expliciet voorziet in de mogelijkheid van 'meervoudige persoon-aan-persoonverkoop'.

(Algemener wordt in het ter goedkeuring voorliggende voorstel naar peer-to-peerhandel van groene stroom verwezen met de (beknoptere) term ‘persoon-aan-persoonverkoop’, vandaar ook de term ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’.)

De reacties op de consultatie die Fluvius m.b.t. het ter goedkeuring voorliggende voorstel organiseerde, waren omtrent de ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ nogal verdeeld. Waar bv. Flux50 expliciet aangaf het een zeer goede evolutie te vinden dat ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ mogelijk zou worden, had FEBEG hierover meerdere kritische bedenkingen.

De VREG heeft de feedback van Fluvius op deze consultatiereacties, in haar consultatieverslag en in de daarbij horende overzichtstabel, met bijzondere aandacht gelezen en kan zich daarbij globaal genomen aansluiten.

Allereerst stelt de VREG vast dat ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ op zich geen nieuwe vorm van peer-to-peerhandel van groene stroom is, doch eigenlijk neerkomt op de situatie waarin één actieve afnemer van verschillende andere actieve afnemers de groene stroom koopt die deze laatsten elk afzonderlijk hebben geproduceerd en geïnjecteerd in het distributienet. Eén actieve afnemer-koper sluit dus m.a.w. met verschillende actieve afnemers-verkopers een contract i.v.m. peer-to-peerhandel van groene stroom. Er is in hoofde van die ene actieve afnemer-koper dan wel sprake van een combinatie van verschillende contracten i.v.m. peer-to-peerhandel van groene stroom, maar niet in hoofde van de actieve afnemers-verkopers. Deze blijven volledig los van elkaar staan; ze hebben voor wat betreft de peer-to-peerhandel van groene stroom geen onderlinge contractuele relaties.

Aansluitend daarop stelt de VREG vast dat art. 7.2.2, §2 van het Energiedecreet, de bepaling die de decretale basis vormt van peer-to-peerhandel van groene stroom, zich niet verzet tegen ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’. In deze bepaling is slechts de beperking opgenomen dat het dient te gaan om de verkoop “aan één andere actieve afnemer”, en dit maximaal ten belope van de afname van die andere actieve afnemer op diens toegangspunt. De beperking tot slechts één actieve afnemer is er dus slechts aan de zijde van de koper, en niet aan de zijde van de verkoper. Hoewel er bij ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ weliswaar meerdere afzonderlijke verkopers zijn, is er ook hierbij slechts één koper. Bovendien respecteert de ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’, zoals voorzien in het ter goedkeuring voorliggende voorstel, ook de begrenzing van de verkoop tot maximaal de afname van de actieve afnemer-koper op diens toegangspunt. Er wordt nl. expliciet in voorzien dat, indien de totale injectie groter is dan de afname van de ontvanger binnen één kwartier, dan elke injecterende partij een volume proportioneel met zijn injectie verkoopt ten opzichte van de totale beschikbare injectie in dat kwartier. De eventuele overschot aan injectie gaat terug naar de verkoper.

In de memorie van toelichting bij artikel 62 van het zgn. ‘EMD-decreet’,¹⁷ dat artikel 7.2.2 i.v.m. peer-to-peerhandel invoegde in het Energiedecreet, wordt vermeld dat peer-to-peerhandel van groene stroom betrekking heeft op “de verkoop van in het distributienet geïnjecteerde groene stroom door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer (dus direct 1 op 1, zonder tussenpersoon)”. De VREG meent dat deze passage in de memorie van toelichting voor andere interpretatie vatbaar is dan als zou deze ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ beletten.

¹⁷ Decreet van 2 april 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2019/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU. Voor de memorie van toelichting bij dit decreet, zie: *Parl.St.* VI.Parl. 2020-2021, nr. 663/1.

De tekst van art. 7.2.2, §2 Energiedecreet zelf is duidelijk en belet ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ niet. Volgens de VREG is het dan ook correct om de passage uit de memorie van toelichting te lezen als betrekking hebbend op elke constellatie, elk contract van peer-to-peerhandel van groene stroom afzonderlijk. Zoals hoger vastgesteld, zijn er bij ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ immers verschillende contracten van peer-to-peerhandel van groene stroom, die los van elkaar staan. Bekijkt men elke rechtsverhouding, elk contract bij ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ afzonderlijk – wat de juiste zienswijze lijkt omdat het gaat over afzonderlijke overeenkomsten en de verkopende partijen geen contractuele relaties met elkaar hebben – dan is dit ook in overeenstemming met de vermelde passage in de memorie van toelichting, nl. dat het *telkens* gaat om de verkoop “door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer”.

FEPEG haalt tot slot in haar reactie op de consultatie die Fluvius m.b.t. het ter goedkeuring voorliggende voorstel organiseerde nog aan dat ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ discriminerend zou zijn ten opzichte van (energiedelen binnen) energiegemeenschappen. Dit omdat energiegemeenschappen moeten voldoen aan tal van voorwaarden en binnen zo’n energiegemeenschap de energie ook niet verkocht kan worden (zonder leveringsvergunning), maar enkel kosteloos gedeeld. De VREG stelt vast dat FEPEG dit discriminatie-argument echter onvoldoende onderbouwt; het bestaan van een discriminatie wordt niet aannemelijk gemaakt. Peer-to-peerhandel van groene stroom en energiedelen (al dan niet binnen energiegemeenschappen) zijn dermate verschillende activiteiten; het is de VREG niet duidelijk in welke zin het faciliteren van ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’ zou kunnen leiden tot een onverantwoorde ongelijke behandeling van (afnemers die) energiedelen binnen energiegemeenschappen. Bovendien heeft een actieve afnemer zélf de keuze voor wat betreft de activiteit die hij of zij onderneemt. Als deze kosteloos aan energie wil delen binnen een groep, dan bestaat de mogelijkheid om een energiegemeenschap op te richten en daarbinnen aan energiedelen te doen. Is deze daarentegen enkel geïnteresseerd om de groene stroom die hij of zij zelf opwekt rechtstreeks aan een andere actieve afnemer te verkopen (of andersom: wil hij of zij de door een andere actieve afnemer zelfopgewekte groene stroom kopen), dan is peer-to-peerhandel van groene stroom een mogelijkheid. Die keuze kan elke actieve afnemer vrij maken.

De VREG stelt vast dat de ‘meervoudige persoon-aan-persoonverkoop’, zoals dit wordt voorzien in het ter goedkeuring voorstel, **volgens hem niet in strijd is met het regelgevende kader, inzonderheid art. 7.2.2, §2 Energiedecreet.**

II.2. Conclusie

De analyse en beoordeling onder hoofding II.1 in acht genomen, stelt de VREG vast dat het ter goedkeuring voorliggend voorstel **voldoet** aan de relevante vereisten in de artikelen 4.3.64 en 4.3.65 TRDE, voor wat betreft de minimaal voorziene onderwerpen en de randvoorwaarden.

Het ter goedkeuring voorliggende voorstel is bovendien **niet strijdig** met andere bepalingen van het TRDE en de hogere regelgeving.

De VREG stelt tot slot vast dat Fluvius opnieuw een model heeft ingediend van de door art. 4.3.64, §9 TRDE vereiste overeenkomst m.b.t. de kwaliteitseisen inzake de communicatie m.b.t. energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom. Deze overeenkomst valt echter, net zoals de modelovereenkomst m.b.t. de financiële reconciliatie in het kader van energiedelen (zoals hoger al vermeld), als zodanig buiten de goedkeuringsbevoegdheid van de VREG, voorzien in art. 4.3.64 TRDE.

Beschikkend gedeelte

De VREG beslist:

Artikel 1. Het protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (derde protocolversie), zoals voorgesteld door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en opgenomen in de bij deze beslissing gevoegde eerste bijlage, wordt goedgekeurd.

De VREG neemt akte van de overige bijlagen bij het protocol, waaronder een modelovereenkomst m.b.t. de kwaliteitseisen inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom, en publiceert deze ten informatieve titel als tweede t.e.m. zesde bijlage bij deze beslissing.

Artikel 2. Het protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (tweede protocolversie), goedgekeurd door de VREG bij beslissing met referentie 'BESL-2022-57', wordt opgeheven op de datum van inwerkingtreding van deze beslissing.

Artikel 3. Deze beslissing evenals het protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (derde protocolversie), goedgekeurd onder artikel 1 van deze beslissing, treden in werking op 23 januari 2023.

Artikel 4. De elektriciteitsdistributienetbeheerders wordt verzocht het onder artikel 1 van deze beslissing goedgekeurd document onverwijld ter beschikking te stellen op een publieke website, conform art. 4.3.64, §4 laatste lid TRDE.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders wordt tevens verzocht het verslag van de formele marktconsultatie, die werd gevoerd m.b.t. het onder artikel 1 van deze beslissing goedgekeurd document, onverwijld ter beschikking te stellen op een publieke website, zoals vereist door de consultatieprocedure goedgekeurd door de VREG bij beslissing met referentie 'BESL-2021-51'.

Voor de VREG,

Sint-Joost-ten-Node,

Pieterjan Renier
Algemeen directeur

BIJLAGEN:

1. Protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (derde protocolversie)
2. Overeenkomst kwaliteitseisen
3. Snapshot leverancier
4. Formaat exportbestand
5. Voorbeeld exportbestand kwartierwaarden
6. Voorbeeld exportbestand maandaggregatie